

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 13 november 2025, kenmerk ACM/UIT/660396 tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende wijziging van de datum van inwerkingtreding van energiebiedingen noodvermogen en van de schaarstecomponent

Zaaknummer: ACM/25/198820

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998;

Besluit

ARTIKEL I

In artikel VIII, derde lid, van het besluit van de Autoriteit Consument en Markt van 29 augustus 2024, kenmerk ACM/UIT/628878 tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikelen 27 en 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende de voorwaarden voor het balanceren van het elektriciteitsnet, vervalt de inwerkingtreding van de artikelen IV en VI van genoemd besluit.

ARTIKEL II

De Begrippencode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

Aan de Begrippencode wordt in artikel 1.1 op alfabetische volgorde een definitie toegevoegd, luidende:

– *MARI-product*: Het standaardproduct voor manuele FRR dat wordt uitgewisseld tussen transmissiesysteembeheerders via het Europees platform voor de uitwisseling van balanceringsenergie uit FRR met manuele activering, en optioneel beschikbaar is voor activatie door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet ter uitvoering van het mFRP;

ARTIKEL III

De Netcode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 9.19 wordt na 'biedingen voor balanceringsenergie' ingevoegd 'uit aFRR'.

B

Artikel 10.1, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel a wordt 'regelvermogen en' vervangen door 'aFRR,'.
2. In onderdeel a wordt na 'noodvermogen' ingevoegd 'en het MARI-product'.
3. In onderdeel b wordt 'regelvermogen en' vervangen door 'aFRR,'.
4. In onderdeel b wordt na 'noodvermogen' ingevoegd 'en het MARI-product'.
5. Onderdeel c komt te luiden 'prijs voor opregelen: de prijs per MWh, bepaald per onbalansverrekeningsperiode, overeenkomstig artikel 10.39a ter bepaling van de waarde van energie in geval van opregelen,'.
6. Onderdeel d komt te luiden 'prijs voor afregelen: de prijs per MWh, bepaald per onbalansverreke-

ningsperiode, overeenkomstig artikel 10.39a ter bepaling van de waarde van energie in geval van afregelen;’.

7. In onderdeel f wordt ‘regelvermogen’ vervangen door ‘aFRR’.

8. In onderdeel g wordt na ‘door’ ingevoegd ‘de’.

9. In onderdeel g wordt ‘regelvermogen’ vervangen door ‘aFRR’.

10. In onderdeel h wordt ‘kWh’ tweemaal vervangen door ‘MWh’.

11. In onderdeel h wordt na ‘laagste bieding voor opregelen’ ingevoegd ‘van aFRR’.

12. In onderdeel h wordt na ‘hoogste bieding voor afregelen’ ingevoegd ‘van aFRR’.

C

In artikel 10.29, tweede lid, wordt in de aanhef na ‘een onbalansverrekeningsperiode’ ingevoegd ‘met het balanceringsenergieproduct aFRR:’.

D

Artikel 10.36 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, onderdeel a, wordt ‘balanceringscapaciteit’ vervangen door ‘reservecapaciteit’.

2. In het eerste lid, onderdeel d, wordt na ‘het in bijlage 10 bepaalde’ de punt vervangen door een puntkomma.

3. Na onderdeel d van het eerste lid worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:

e. [gereserveerd];

f. het MARI-product betreffende balanceringsenergie voor het mFRP overeenkomstig het in bijlage 25 bepaalde.

4. In het tweede lid wordt ‘Bijlagen 8, 9 en 10 beschrijven de onder het tweede lid genoemde producten met de kenmerken’ vervangen door ‘Bijlagen 8, 9, 10 en 25 beschrijven de onder het eerste lid genoemde producten op basis van de kenmerken’.

5. In het tweede lid wordt na ‘relevant zijn.’ ingevoegd ‘De producten in bijlagen 8, 9 en 25 betreffen standaardproducten. Het product in bijlage 10 betreft een specifiek product overeenkomstig artikel 26 van de Verordening (EU) 2017/2195 (GL EB).’.

E

Artikel 10.38 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het tweede lid komt te luiden ‘Alle BSP’s kunnen tot aan de BE-GCT, zijnde vijftientwintig minuten voorafgaand aan de onbalansverrekeningsperiode, voor de desbetreffende onbalansverrekeningsperiode biedingen balanceringsenergie indienen, alsook de omvang en de prijs van een ingediende bieding aanpassen en eerder ingediende biedingen intrekken. Biedingen balanceringsenergie kunnen niet voorafgaand aan de BE-GCT worden ingezet.’

2. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde tot en met zesde lid tot het derde tot en met vijfde lid.

F

Artikel 10.39 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onder vernummering van het derde tot en met negende lid tot vierde tot en met tiende lid wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

3. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet activeert biedingen voor het MARI-product:

a. om te voldoen aan een activatieverzoek afkomstig van het MARI-platform; of

- b. in niet-normale systeemtoestand bij verzadiging van het aanbod van biedingen noodvermogen en aFRR.
2. In het vierde lid, onderdeel c, (nieuw) wordt 'vijfde lid' vervangen door 'zesde lid'.
3. In de aanhef van het zesde lid (nieuw) wordt 'programmatijdseenheid' vervangen door 'onbalansverrekeningsperiode'.
4. In de aanhef van het zesde lid (nieuw) wordt 'telt hij het volgende bij elkaar op' vervangen door 'berekent hij de volgende volumes afzonderlijk'.
5. In het zesde lid, onderdeel a, (nieuw) wordt 'regelvermogen' vervangen door 'aFRR'.
6. Na onderdeel c van het zesde lid (nieuw) worden twee onderdelen toegevoegd, luidende:
- d. voor het MARI-product bij geplande activering: de hoeveelheid kWh die overeenkomt met de levering van het gevraagde vermogen gedurende 15 minuten in de geldigheidsperiode van de bieding;
 - e. voor het MARI-product bij directe activering: de hoeveelheid kWh die overeenkomt met de levering van het gevraagde vermogen gedurende 15 minuten in de onbalansverrekeningsperiode volgend op de geldigheidsperiode van de bieding, en de hoeveelheid kWh die overeenkomt met het gevraagde vermogen gedurende een periode die loopt van het begin van de ramping periode tot 5 minuten voor het einde van de geldigheidsperiode van de bieding.
7. Aan het zevende lid, onderdeel a, (nieuw) wordt na 'prijs voor opregelen' ingevoegd 'voor aFRR of noodvermogen of inzet van het MARI-product overeenkomstig het derde lid, onderdeel b'.
8. Aan het zevende lid, onderdeel b, (nieuw) wordt na 'prijs voor afregelen' ingevoegd 'voor aFRR of noodvermogen of inzet van het MARI-product overeenkomstig het derde lid, onderdeel b'.
9. Na onderdeel b van het zevende lid (nieuw) worden vier onderdelen toegevoegd, luidende:
- c. voor inzet van het MARI-product overeenkomstig het derde, lid, onderdeel a, bij scheduled activation met de prijs afkomstig van het MARI-platform;
 - d. voor inzet van het MARI-product overeenkomstig het derde lid, onderdeel a, bij direct activation, voor de volumes toegekend aan de geldigheidsperiode van de bieding met de prijs afkomstig van het Europees platform voor de uitwisseling van balanceringsenergie uit mFRR;
 - e. voor inzet van het MARI-product overeenkomstig het derde lid, onderdeel a, bij direct activation, voor opregelen, voor de volumes toegekend aan de onbalansverrekeningsperiode volgend op de geldigheidsperiode van de bieding met de prijs afkomstig van het MARI-platform of, als deze beschikbaar en hoger is, met de biedprijs van de technisch gelinkte bieding voor de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
 - f. voor inzet van het MARI-product overeenkomstig het derde lid, onderdeel a, bij direct activation, voor afregelen, voor de volumes toegekend aan de onbalansverrekeningsperiode volgend op de geldigheidsperiode van de bieding met de prijs afkomstig van het MARI-platform of, als deze beschikbaar en lager is, met de biedprijs van de technisch gelinkte bieding voor de betreffende onbalansverrekeningsperiode.

G

Na artikel 10.39 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10.39a

1. De prijs voor opregelen voor een bepaalde onbalansverrekeningsperiode is gelijk aan het maximum van de volgende onderdelen:
 - a. de hoogste biedprijs van de geactiveerde aFRR-biedingen voor opregelen gedurende de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
 - b. [gereserveerd]
 - c. de prijs voor ingezet noodvermogen voor opregelen bepaald overeenkomstig artikel 10.39, negende lid; en
 - d. de hoogste biedprijs van de lokaal afgeroepen MARI-productbiedingen voor opregelen ingezet in het kader van artikel 10.39, derde lid, onderdeel b, indien van toepassing.
2. De prijs voor afregelen voor een bepaalde onbalansverrekeningsperiode is gelijk aan het minimum van de volgende onderdelen:

- a. de laagste biedprijs van de ingezette aFRR-biedingen voor afregelen gedurende de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
- b. [gereserveerd]
- c. de prijs voor ingezet noodvermogen voor afregelen bepaald overeenkomstig artikel 10.39, tiende lid; en
- d. de laagste biedprijs van de lokaal afgeroepen MARI-productbiedingen voor afregelen ingezet in het kader van artikel 10.39, derde lid, onderdeel b, indien van toepassing.

H

Artikel 10.40 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, onderdeel b, wordt na 'aan balanceringsenergie' ingevoegd ', en in geval van activering van het MARI-product uitgesplitst volgens 10.39, derde lid, onderdelen a en b,'.
2. In het eerste lid wordt, onder verlettering van onderdeel e tot onderdeel f, een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - e. indien van toepassing de prijs of de prijzen voor het geactiveerde MARI-product overeenkomstig 10.39, zevende lid, onderdelen c tot en met f;
3. De aanhef van het derde lid komt te luiden: 'De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet stuurt binnen 21 dagen na afloop van iedere maand een factuur aan de desbetreffende BSP voor diens geactiveerde biedingen balanceringsenergie van de voorafgaande maand. Deze factuur kan zowel voor een positief als een negatief bedrag zijn, en bevat ten minste de volgende gegevens:'
4. In het vierde lid wordt 'Indien de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet akkoord is met de in het derde lid, onderdelen a tot en met d, genoemde gegevens, betaalt hij' vervangen door 'De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet betaalt'.

I

Artikel 10.41 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt na 'per onbalansverrekeningsperiode' ingevoegd 'voor aFRR'.
2. In het eerste lid wordt 'de verwachte prijs voor opregelen en de verwachte prijs voor afregelen voor een totaal geactiveerd vermogen tussen de 0 MW' vervangen door 'de betreffende biedladder tussen 0 MW'.
3. In het tweede lid vervalt ', en past de in het eerste lid genoemde verwachte prijzen voor opregelen en afregelen op deze basis aan'.
4. Na het derde lid worden twee leden toegevoegd, luidende:
 4. De netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet stelt per onbalansverrekeningsperiode voor het MARI-product een lijst op met biedingen balanceringsenergie gerangschikt in volgorde van hun biedprijzen en publiceert voorafgaand aan de BE-GCT de betreffende biedladder tussen 0 MW en activatie van alle biedingen in stappen van 10 MW.
 5. De netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet publiceert voorafgaand aan de onbalansverrekeningsperiode informatie over het verloop van de schaarstecomponent alsook informatie over het effect van de schaarstecomponent op de prijs van balanceringsenergie en op de onbalansprijs als onderdeel van de balans-deltapublicatie.

J

Na bijlage 23 worden twee bijlagen toegevoegd, luidende:

BIJLAGE 24 BIJ ARTIKEL 10.36, EERSTE LID, ONDERDEEL E:

[gereserveerd]

BIJLAGE 25 BIJ ARTIKEL 10.36, EERSTE LID, ONDERDEEL F: SPECIFICATIES BIEDINGEN BALANCERINGSENERGIE MARI-PRODUCT

1. Een bieding balanceringsenergie MARI-product moet ten minste voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. minimumhoeveelheid: 1 MW;
 - b. maximumhoeveelheid: 9999 MW;
 - c. deactiveringsperiode: gelijk aan de op- of afregelperiode;
 - d. minimumduur van de leveringsperiode: 5 minuten;
 - e. maximumduur van de leveringsperiode: één onbalansverrekeningsperiode;
 - f. de geldigheidsduur: één onbalansverrekeningsperiode, waarbij een scheduled activatie plaatsvindt 7,5 minuut voorafgaand aan de geldigheidsduur en een direct activatie gedurende de 15 minuten daarna;
 - g. wijze van activering: manueel middels berichtenverkeer;
 - h. leveringsperiode: één onbalansverrekeningsperiode;
 - i. voorbereidingstijd: 2,5 minuten;
 - j. ramping rate: 10% per minuut, startend na de voorbereidingstijd.
2. Een bieding balanceringsenergie MARI-product is deelbaar.
3. De BSP kan met een bieding balanceringsenergie MARI-product geen minimumduur tussen het einde van de deactiveringsperiode en de volgende activering vereisen.
4. De BSP moet in de bieding balanceringsenergie MARI-product uitdrukking geven aan ten minste de volgende variabele kenmerken:
 - a. prijs van de bieding: €/MWh;
 - b. locatie: EAN-code; en
 - c. vermogen: MW.
5. Een BSP kan optioneel aangeven of een bieding balanceringsenergie voor het MARI-product ingezet kan worden als direct activeerbaar product.

ARTIKEL IV

De Begrippencode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

Aan de Begrippencode elektriciteit wordt in artikel 1.1 op alfabetische volgorde een definitie toegevoegd, luidende:

Noodvermogen: Het specifieke manuele FRR-product voor balanceringscapaciteit (balanceringscapaciteit noodvermogen) en balanceringsenergie (balanceringsenergie noodvermogen) dat door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet wordt gebruikt ter invulling van de beschikbaarheid van reservecapaciteit FRR en ter uitvoering van het mFRP;

ARTIKEL V

De Netcode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 9.19 wordt na 'biedingen voor balanceringsenergie uit aFRR' ingevoegd 'of noodvermogen'.

B

In artikel 10.1, eerste lid, vervalt onderdeel i.

C

In artikel 10.29, tweede lid, wordt in de aanhef 'met het balanceringsenergieproduct aFRR' vervangen door 'met de balanceringsenergieproducten aFRR en noodvermogen'.

D

Artikel 10.36 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt in onderdeel e '[gereserveerd]' vervangen door 'balanceringsenergie noodvermogen voor het mFRP overeenkomstig het in bijlage 24 bepaalde;'.
2. In het tweede lid wordt 'Bijlagen 8, 9, 10 en 25' vervangen door 'Bijlagen 8, 9, 10, 24 en 25'.

3. In het tweede lid wordt 'Het product in bijlage 10 betreft een specifiek product' vervangen door 'De producten in bijlagen 10 en 24 betreffen specifieke producten'.

E

Artikel 10.39 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het zesde lid, onderdeel c, komt te luiden 'voor een bieding noodvermogen: de hoeveelheid kWh die overeenkomt met de levering van het volledige gevraagde vermogen gedurende de tijd tussen de start van de afroep en de start van de deactivatie, waarbij de energie als blok wordt toegekend aan de betreffende onbalansverrekeningsperiodes, beginnend op het moment halverwege de volledige activeringstijd;'

2. Het negende en tiende lid komen te vervallen.

F

Artikel 10.39a wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid worden de onderdelen c en d vervangen door:

- c. de hoogste biedprijs van de ingezette noodvermogenbiedingen voor opregelen gedurende de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
- d. de hoogste biedprijs van de ingezette aFRR-biedingen voor opregelen, in geval van inzet noodvermogen, aan het begin van de activatieperiode van noodvermogen; en
- e. de hoogste biedprijs van de lokaal afgeroepen MARI-productbiedingen ingezet in het kader van artikel 10.39, derde lid, onderdeel b, indien van toepassing.

2. In het tweede lid worden de onderdelen c en d vervangen door:

- c. de laagste biedprijs van de ingezette noodvermogenbiedingen voor afregelen gedurende de betreffende onbalansverrekeningsperiode;
- d. de laagste biedprijs van de ingezette aFRR-biedingen voor afregelen, in geval van inzet noodvermogen, aan het begin van de activatieperiode van noodvermogen; en
- e. de laagste biedprijs van de lokaal afgeroepen MARI-productbiedingen ingezet in het kader van artikel 10.39, derde lid, onderdeel b, indien van toepassing.

G

In artikel 10.41, eerste lid, wordt 'per onbalansverrekeningsperiode voor aFRR' vervangen door 'per onbalansverrekeningsperiode per product voor respectievelijk aFRR en noodvermogen'.

H

Bijlage 10 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de titel wordt '10.36. eerste lid, onder d: specificaties noodvermogen' vervangen door: '10.36, eerste lid, onderdeel d: specificaties biedingen balanceringscapaciteit noodvermogen'.

2. Het tweede lid komt te luiden als volgt: 'Contracten balanceringscapaciteit noodvermogen specificeren een plicht voor de BSP om elke onbalansverrekeningsperiode voor de duur van het contract overeenkomstig de voorschriften van bijlage 24 energiebiedingen in te dienen voor een met de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet overeengekomen vermogen.'

3. Het derde en het vierde lid vervallen, onder vernummering van het vijfde tot derde lid.

4. In het derde lid (nieuw) wordt na 'volgende activering' ingevoegd 'en een maximale inzetduur'.

5. Na het derde lid (nieuw) worden drie leden toegevoegd, luidende:

- 4. Een BSP kan balanceringscapaciteit noodvermogen aanbieden met een contract voor:
 - a. opregelen;
 - b. afregelen.

5. De prijs van een bieding balanceringscapaciteit noodvermogen wordt gespecificeerd in €/MW

per uur met een prijsresolutie van € 0,01/MW per uur. Biedingen met een negatieve prijs worden niet geaccepteerd.

6. De BSP moet in de bieding balanceringscapaciteit noodvermogen uitdrukking geven aan ten minste de volgende variabele kenmerken:
 - a. prijs van de bieding: €/MW per uur;
 - b. locatie: EAN-code;
 - c. vermogen: MW; en
 - d. of het volume wel of niet deelbaar is, met een minimum granulariteit van 1 MW.

I

Bijlage 24 komt te luiden als volgt:

BIJLAGE 24 BIJ ARTIKEL 10.36, EERSTE LID, ONDERDEEL E: SPECIFICATIES BIEDINGEN BALANCERINGSENERGIE NOODVERMOGEN

1. Een bieding balanceringsenergie noodvermogen moet ten minste voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. minimumhoeveelheid: 1 MW;
 - b. maximumhoeveelheid: 9999 MW;
 - c. deactiveringsperiode: gelijk aan de op- of afregelperiode;
 - d. minimumduur van de leveringsperiode: 0 minuten;
 - e. maximumduur van de leveringsperiode: één onbalansverrekeningsperiode;
 - f. de geldigheidsduur: één onbalansverrekeningsperiode;
 - g. wijze van activering: manueel middels berichtenverkeer;
 - h. volledige activeringstijd voor opregelen: 15 minuten;
 - i. volledige activeringstijd voor afregelen: 15 minuten.
2. Een BSP kan in een bieding balanceringsenergie noodvermogen aangeven dat deze bieding ondeelbaar is met een maximum van 100 MW.
3. Een bieding kan vanaf de vastgestelde FAT vóór de start van de onbalansverrekeningsperiode waarvoor de bieding geldig is geactiveerd worden.
4. De prijs van een bieding balanceringsenergie noodvermogen wordt gespecificeerd in €/MWh met een prijsresolutie van € 0,01/MWh. Biedingen mogen een negatieve prijs hebben.
5. De BSP moet in de bieding balanceringsenergie noodvermogen uitdrukking geven aan ten minste de volgende variabele kenmerken:
 - a. prijs van de bieding: €/MWh;
 - b. locatie: EAN-code;
 - c. vermogen: MW; en
 - d. of het volume wel of niet deelbaar is.

ARTIKEL VI

Artikel 10.39a van de Netcode elektriciteit wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt onderdeel b vervangen door:
 - b. de schaarstecomponent voor opregelen zoals bepaald overeenkomstig het derde lid indien tijdens de onbalansverrekeningsperiode alle beschikbare aFRR en noodvermogen voor opregelen is ingezet en in de betreffende onbalansverrekeningsperiode geen sprake is van regeltoestand 2;
2. In het tweede lid wordt onderdeel b vervangen door:
 - b. de schaarstecomponent voor afregelen zoals bepaald overeenkomstig het vierde lid indien tijdens de onbalansverrekeningsperiode alle beschikbare aFRR en noodvermogen voor afregelen is ingezet en in de betreffende onbalansverrekeningsperiode geen sprake is van regeltoestand 2;
3. Na het tweede lid worden twee nieuwe leden toegevoegd, luidende:
 3. De schaarstecomponent voor opregelen wordt voor een onbalansverrekeningsperiode bepaald door middel van een lineaire extrapolatie van de laatste 100 MW aan biedingen op de aFRR-biedladder voor opregelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kleinstekwadratenmethode, en de prijs wordt gekozen behorende bij de maximale ACE gedurende de onbalansverrekeningsperiode. De schaarstecomponent voor opregelen kan niet hoger zijn dan de waarde

van verloren belasting zoals bepaald door de Autoriteit Consument en Markt overeenkomstig artikel 11 van de Verordening (EU) 2019/943.

4. De schaarstecomponent voor afregelen wordt voor een onbalansverrekeningsperiode bepaald door middel van een lineaire extrapolatie van de laatste 100 MW aan biedingen op de aFRR-biedladder voor afregelen, waarbij gebruik wordt gemaakt van de kleinste kwadratenmethode, en de prijs wordt gekozen behorende bij de maximale absolute ACE gedurende de onbalansverrekeningsperiode. De schaarstecomponent voor afregelen kan niet lager zijn dan € -15.000 per MWh.

ARTIKEL VII

1. Artikel I treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.
2. De artikelen II en III treden in werking per 1 december 2025.
3. De artikelen IV en V treden in werking per 1 juli 2026.
4. Artikel VI treedt in werking op een bij nader besluit te bepalen tijdstip.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 13 november 2025

*Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:
M.R. Leijten
bestuurslid*

Als u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Graag ontvangen wij uw bezwaarschrift binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

TOELICHTING

1 Samenvatting

1. Met dit besluit wijzigt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) op voorstel van de gezamenlijke netbeheerders de Netcode elektriciteit (hierna: Netcode) en de Begrippencode elektriciteit (hierna: Begrippencode). De wijzigingen hebben betrekking op de voorwaarden voor het balanceren van het elektriciteitsnet. Meer in het bijzonder wordt met dit besluit de inwerkingtredingsdatum van bepalingen die samenhangen met energiebiedingen noodvermogen gewijzigd van 1 december 2025 naar 1 juli 2026. De inwerkingtredingsdatum van bepalingen die samenhangen met de schaarstecomponent wordt gewijzigd van 1 december 2025 naar een bij nader besluit te bepalen datum.

2 Aanleiding en gevolgde procedure

2. De ACM stelt op grond van artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: Elektriciteitswet) regelgeving vast voor de energiemarkt. Dit besluit is tot stand gekomen op basis van een voorstel van de gezamenlijke netbeheerders dat de ACM op 20 oktober 2025 heeft ontvangen. Met dit voorstel wensen de gezamenlijke netbeheerders de inwerkingtredingsdatum van bepalingen die samenhangen met de introductie van energiebiedingen noodvermogen en van de schaarstecomponent te wijzigen.
3. De ACM is van mening dat het voorstel geen technische voorschriften bevat bedoeld in Richtlijn 2015/1535. Om die reden zijn de voorwaarden in dit besluit niet in ontwerp ter notificatie aangeboden.

3 Beoordeling

3.1 Procedurele beoordeling

4. De ACM constateert dat het voorstel op 9 oktober 2025 in een overleg met representatieve organisaties is besproken. In het voorstel is een verslag opgenomen van dit overleg en de indieners hebben in het voorstel aangegeven welke gevolgtrekkingen zij hebben verbonden aan de zienswijzen die organisaties naar voren hebben gebracht. Naar het oordeel van de ACM voldoet het voorstel daarmee aan de vereisten bedoeld in artikel 33, eerste en tweede lid van de Elektriciteitswet.

3.2 Inhoudelijke beoordeling

5. De ACM constateert dat het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders een wijziging inhoudt van inwerkingtredingsdatum van bepalingen die samenhangen met de introductie van energiebiedingen noodvermogen en van de schaarstecomponent. Ingevolge het besluit van de ACM van 29 augustus 2024 met kenmerk ACM/UIT/628878 (hierna: besluit inzake de Europese platforms) treden de desbetreffende bepalingen per 1 december 2025 in werking. De gezamenlijke netbeheerders stellen voor om deze datum voor wat energiebiedingen noodvermogen betreft te wijzigen naar 1 juli 2026 en voor wat de schaarstecomponent betreft naar een bij nader besluit te bepalen datum. Daarnaast stellen de gezamenlijke netbeheerders enkele kleine correcties voor die betrekking hebben op het voornoemde besluit inzake de Europese platforms.
6. In paragraaf 3.2.1 geeft de ACM een beknopte toelichting op het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders. In paragraaf 3.2.2 beoordeelt de ACM de voorgestelde wijzigingen.

3.2.1 Toelichting voorgestelde wijzigingen

7. Ter onderbouwing van de wijziging van de inwerkingtredingsdatum van de bepalingen met betrekking tot energiebiedingen noodvermogen voeren de gezamenlijke netbeheerders aan dat de oorspronkelijke inwerkingtredingsdatum van 1 december 2025 is gebaseerd op een in het verleden gemaakte inschatting van de benodigde implementatietijd voor de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet. In de praktijk is gebleken dat de implementatie complexer is dan voorzien, waardoor 1 december 2025 niet haalbaar is. Daarnaast heeft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet prioriteit gegeven aan de implementatie van de deelname aan het Europese

MARI-platform.¹ De toetreding van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet tot dit platform is voorzien voor 1 december 2025. Door hier prioriteit aan te geven, zou de implementatie van energiebiedingen noodvermogen verder onder druk zijn komen te staan.

8. Ter onderbouwing van de wijziging van de inwerkingtredingsdatum van de bepalingen met betrekking tot de schaarstecomponent voeren de gezamenlijke netbeheerders aan dat er meer tijd nodig is om in goed overleg met de marktpartijen tot een wenselijke en realistische datum te komen. Onderwerp van gesprek is de informatieverschaffing aan marktpartijen voorafgaand aan de introductie van de schaarstecomponent, zodat zij zich daar goed op voor kunnen bereiden. Daarnaast verzoeken marktpartijen om een periode waarin op basis van schaduwdraaien ervaring met de schaarstecomponent kan worden opgedaan.
9. Tot slot stellen de gezamenlijke netbeheerders voor om een foutieve verwijzing in artikel 10.36, tweede lid, van de Netcode te corrigeren en enkele kennelijke verschrijvingen in artikel 10.39a, tweede lid, van de Netcode te herstellen. Het gaat hierbij om correcties op de bepalingen, zoals opgenomen in het besluit inzake de Europese platforms.

3.2.2 Beoordeling ACM

10. De ACM constateert dat het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders een wijziging betreft van de inwerkingtredingsdatum van diverse onderdelen van het besluit inzake de Europese platforms en het herstellen van een klein aantal verschrijvingen. De voorgestelde wijzigingen hebben daarmee geen inhoudelijke gevolgen.
11. Daarnaast constateert de ACM op basis van het bij het codewijzigingsvoorstel gevoegde verslag van het overleg tussen de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties, dat het uitstel van de introductie van energiebiedingen noodvermogen als van de schaarstecomponent breed gesteund wordt.
12. Voor wat de energiebiedingen noodvermogen betreft, kan de ACM de door de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet gemaakte prioriteringskeuzes ten aanzien van IT-gerelateerde werkzaamheden volgen. Mede op aandringen van de ACM heeft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet prioriteit gegeven aan de toetreding tot het MARI-platform. Hierbij is weloverwogen een lagere prioriteit gegeven aan de implementatie van energiebiedingen noodvermogen. Met dit besluit wijzigt de ACM dan ook de inwerkingtredingsdatum van de voor energiebiedingen noodvermogen relevante bepalingen uit de Netcode en de Begrippencode overeenkomstig het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders naar 1 juli 2026.
13. Voor wat de schaarstecomponent betreft vindt de ACM een gedegen voorbereiding van marktpartijen en de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet van groot belang. Deze voorbereiding is nodig om met de schaarstecomponent het gewenste effect te bereiken.² Uit gespreken tussen de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet en marktpartijen is gebleken dat marktpartijen behoefte hebben aan meer inzicht in de werking van de schaarstecomponent en hoe deze de balanceringsenergieprijs (en onbalansprijs) beïnvloedt. Ook is er behoefte aan het herzien van de maximale waarde van de schaarstecomponent voor opregelen. Nu het overleg over de nadere uitwerking en invoering van de schaarstecomponent nog plaatsvindt, wijzigt de ACM met dit besluit de inwerkingtredingsdatum van de relevante bepalingen van 1 december 2025 naar een bij nader besluit te bepalen datum. De ACM verwacht in de eerste helft van 2026 van de gezamenlijke netbeheerders een codewijzigingsvoorstel te ontvangen, dat onder meer een realistische inwerkingtredingsdatum bevat.
14. De ACM neemt de voorgestelde wijzigingen in artikel 10.39a, tweede lid, onderdelen a, c en d, van de Netcode over. Deze bepaling schrijft voor hoe de prijs van balanceringsenergie voor afregelen wordt vastgesteld. Afgezien van de schaarstecomponent wordt deze prijs bepaald op basis van de laagste biedprijs voor ingezette balanceringsenergie voor afregelen. Per abuis stond er in de voornoemde onderdelen de laagste biedprijs voor 'opregelen'. De voorgestelde wijziging in artikel 10.36, tweede lid, van de Netcode neemt de ACM niet over. In het besluit inzake de Europese platforms wordt de foutieve verwijzing in deze bepaling naar het tweede lid reeds gecorrigeerd.
15. De ACM komt tot het oordeel dat de wijzigingen die de gezamenlijke netbeheerders voorstellen, niet in strijd zijn met de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 36, eerste en tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998.
16. De ACM heeft de interpunctie in het codevoorstel waar nodig gecorrigeerd.

¹ MARI staat voor *Manually Activated Reserves Initiative*. Via het MARI-platform wisselen transmissiesysteembeheerders het Europese standaardproduct voor mFRR (*manual Frequency Restoration Reserve*) uit. Formeel is de naam van het platform 'European platform for the exchange of balancing energy from frequency restoration reserves with manual activation'. Voor het aanduiden van dit platform wordt in de praktijk ook de term MARI-platform gebruikt.

² Zie voor een toelichting paragraaf 3.4.2.2 van het besluit inzake de Europese platforms.